

Provinciale Staten

Cluster SC

Ons kenmerk DOC-00698773

Bijlage(n) -

Uw kenmerk -

Maastricht 13 september 2024

Verzonden 13 september 2024

Onderwerp

Eerste reactie college van GS op nationale Regeerprogramma

Geachte Staten,

Met interesse heeft het College van Gedeputeerde Staten van Limburg kennisgenomen van het vandaag gepresenteerde Regeerprogramma van kabinet Schoof. De voorgenomen plannen van de regering bevatten aanknopingspunten om in onze regio stappen te kunnen maken met grote thema's als de verduurzaming van de industrie en de ontwikkeling van het landelijk gebied waarin de agrarische sector toekomst heeft. De oproep van de Provincie Limburg om te komen tot maatwerk voor verduurzaming van het gehele chemiecluster Chemelot is door het kabinet overgenomen. De provincie is blij dat het kabinet in dat kader investeert in de tijdige uitrol van de Delta Rhein Corridor en noodzakelijke verzwaring van het elektriciteitsnet. Limburg ziet daarnaast kansen om een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de ambities van het kabinet in de versterking van de verdediging en de weerbaarheid van ons land.

Veel van de plannen van de Rijksoverheid vinden haar kracht en uitwerking in de regio. Het kabinet heeft daar in het regeerprogramma over het algemeen oog voor en doet ook de belofte om structurele samenwerking met de regio aan te gaan. Wij roepen het kabinet op om snel samen met ons te komen tot concrete acties en investeringen, waarmee we de leefbaarheid in onze wijken en kernen, en de bestaanszekerheid van onze inwoners kunnen versterken. De betaalbaarheid en bereikbaarheid van het OV verdient daarbij speciale aandacht. Provincie Limburg onderschrijft het belang dat het kabinet hecht aan het versterken van het beroepsonderwijs en zou graag zien dat initiatieven rond een 'leven lang ontwikkelen' deels met publiek geld worden gefinancierd.

Over de volle breedte geldt: het is zaak dat het niet bij plannen blijft, maar er daadwerkelijk meer huizen kunnen worden gebouwd, voldoende betaalbare energie beschikbaar is, het zorgaanbod op niveau blijft, en middelen en maatregelen voor cultuur eerlijk over regio's worden verspreid. Ons eigen coalitieakkoord Elke Limburger telt! laat zien welke ambities onze Provincie in dat kader heeft. Wij geven die graag samen met het kabinet nader vorm.

In onze eerdere reactie op het Hoofdlijnenakkoord van 16 mei 2024 (DOC-00656659) en de nadere analyse van 18 juni 2024 (DOC-00666896) hebben wij uw Staten geïnformeerd over de kansen en bedreigingen voor Limburg. Hieronder zullen wij kort wederom langs de lijnen van ons coalitieakkoord en de beleidskaders het nieuwe Regeerprogramma beschouwen conform de 2^e gewijzigde motie 3085 Smeets c.s. inzake Provincie Limburg midden in Den Haag.

Perspectief voor het landelijk gebied

Het bieden van een duidelijk en concreet toekomstperspectief voor boeren en tuinders blijft een belangrijk thema voor Limburg en het nieuwe Kabinet. Op korte termijn duidelijkheid bieden, is daarbij belangrijk. Van middel- naar doelsturing is een belangrijk uitgangspunt om ook regionaal en bedrijfsspecifiek ruimte te bieden voor nieuwe oplossingen, aanpakken en innovaties. De inzet op doelsturing en innovatie is een goede richting in het Regeerprogramma. We hechten eraan om de opgebouwde samenwerking en positieve energie in het landelijk gebied met al onze partners te continueren. Dat vraagt wel om voldoende en toereikende middelen van het nieuwe Kabinet, zodat de gestelde doelen daadwerkelijk ook in Limburg kunnen worden behaald.

In het Regeerakkoord wordt duidelijk dat veel zaken voor de toekomst van het landelijk gebied nog nader uitgewerkt worden. Dit zal eind 2024 gebeuren. Limburg denkt hierover uiteraard graag mee en zal concrete initiatieven en projecten voorstellen. Belangrijk daarbij is ook dat de gebiedsgerichte aanpak in het Regeerprogramma benadrukt wordt. Wij geven deze graag samen met het Rijk vorm en inhoud.. Tegelijk met het Regeerprogramma is een Kamerbrief gepresenteerd over het mestbeleid. Deze vergt nog nadere bestudering en overleg met onze partners.

Samen leven en bestaanszekerheid

Limburg heeft de afgelopen 8 jaar als een van de weinige provincies fors geïnvesteerd in een Sociale Agenda en zet deze ook de komende jaren versterkt door. Met daarin centrale aandacht voor preventie, sport, bewegen en gezondheid. Dit biedt goede kansen om verder samen met het Rijk in op te trekken. Daarbij zijn de nationale programma's van Leefbaarheid en Veiligheid en Elke regio telt! Belangrijk, maar deze zullen wel voorzien moeten worden van voldoende financiële slagkracht. Dit om uiteindelijk ook de bestaanszekerheid in de wijken en dorpen van Limburg te verbeteren en de leefbaarheid verder te versterken.

In het nieuwe Regeerprogramma is veel aandacht voor de toekomstbestendigheid van de zorg. De arbeidsmarktproblematiek is een speerpunt van het Kabinet evenals een gelijkwaardige toegang tot zorg. Samenwerking tussen ziekenhuizen is daarbij belangrijk, evenals het terugdringen van administratieve lastendruk. Wij zien met belangstelling de aanpassingen in wet- en regelgeving tegemoet voor de acute zorg door ziekenhuizen in de regio evenals de notitie die nog volgt dit najaar met de visie van het Kabinet op minder marktwerking in de zorg.

Werken aan een toekomstbestendige economie

Investerings in grote innovatieprojecten, zoals de verduurzaming van Chemelot en de mogelijke komst van de Einstein Telescope, versterken de verduurzaming en de aantrekkingskracht van de regio. Met concrete proposities dragen wij bij aan het realiseren van de ambities van het Kabinet voor 'groene groei' in Nederland. Wij zijn ook erg blij met de nieuwe Defensienota van het kabinet, die kansen biedt voor de ontwikkeling van innovatieve en hoogwaardige materialen voor toepassingen bij defensie en politie.

Het kabinet wijst terecht op het belang van een goede balans van nationale én internationale studenten met maatwerk in de regio. Dat is zeker van belang voor Limburg als grensprovincie. Het is goed dat het kabinet oog heeft voor het brede pallet aan onderwijs, zowel praktisch als theoretisch. Wij zijn blij dat de Leven Lang Leren (LLO) agenda wordt voortgezet en dat er oog is voor de regio's waar sprake is van krimp van het onderwijsaanbod.

In het nieuwe Regeerprogramma is veel aandacht voor versterking van het vestigingsklimaat, en is er oog voor regionale concurrentiekracht en de randvoorwaarden die daarbij horen. Wij onderschrijven daarbij de noodzaak van het terugdringen van de regeldruk voor het MKB. De verduurzamingsopgave van Chemelot, met daaraan verbonden de tijdige aanleg van de Delta Rhine Corridor en de noodzakelijke verzwaring van het elektriciteitsnet is voor Limburg een belangrijk thema. Dat belang wordt in het Regeerprogramma nadrukkelijk onderkend. Wij pleiten ervoor om uiterlijk in 2028 met de aanleg van de 380kV-kabel Maasbracht-Chemelot te starten en een volwaardige aftakking naar Limburg te realiseren als het gaat om Delta Rhine Corridor

Nieuwe energie en een schoon leefmilieu

Een versterking en uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk en versnelling van procedures is cruciaal voor de woonopgave en de Limburgse bedrijfsleven. We zijn blij dat het kabinet aangeeft voorrang te geven aan het oplossen van netcongestie. Uit het nieuwe Regeerprogramma blijkt verder dat de eerder ingezette lijnen van de aanpak van energie-infrastructuur en verduurzaming van het bedrijfsleven voortgezet wordt. Positief is ook dat er gekeken wordt naar de grensoverschrijdende dimensie en connectiviteit met de buurlanden. Daarnaast zijn wel vanuit het Rijk substantiële investeringen nodig om groene industriepolitiek ook daadwerkelijk te realiseren voor het Limburgse bedrijfsleven. Wij ondersteunen de inzet van het nieuwe Kabinet op meer energieonafhankelijkheid en het stimuleren van eigen duurzame energieproductie, waarbij we ook de lokale opwek belangrijk vinden.

Leefbare steden en dorpen

Zoals ook eerder in onze reactie op het Hoofdlijnenakkoord is aangegeven zijn wij blij met de ambitie van het Kabinet om nieuwe grootschalige woningbouwlocaties rondom bestaande en aanvullende infrastructuur te concentreren en dat hiervoor 7,5 miljard wordt uitgetrokken. Wij zijn in gesprek met de coördinerend minister voor wonen en ruimte over hoe wij de ambities hieromtrent in Limburg willen uitwerken. Zowel voor het platteland als voor de opgaven in onze steden is aanvullend een brede integrale aanpak noodzakelijk zoals wij ook in onze leefbaarheids-aanpak voorstaan. Het kabinet geeft aan extra grootschalige woningbouwlocaties te zullen aanwijzen in heel Nederland, en daarbij recht te willen doen aan alle regio's en hun onderscheidende kracht. Dat sluit goed aan op onze ambities.

Uit het nieuwe Regeerprogramma blijkt ook dat de ingezette lijn met de Woondeal, en aanvullend een Woontop eind van dit jaar, doorgezet wordt. Het 'straatje-erbij' en ook het belang van het versnellen van de procedures in de woonopgave zijn belangrijke speerpunten in het Regeerprogramma. Dat onderschrijven wij van harte en zullen met concrete voorstellen richting de Minister komen.

Cultuur en erfgoed voor iedereen

Voor Limburg is een eerlijkere spreiding van cultuurmiddelen onverkort de blijvende inzet en we zullen het nieuwe Kabinet daarop blijven aanspreken. Ook hier geldt: elke regio telt! Wij vinden het onwenselijk dat het Kabinet vasthoudt aan de verhoging van het btw-tarief van 9% naar 21% op culturele goederen en diensten. Deze verhoging in combinatie met het hanteren van fair pay door de culturele sector en andere algemene kostenstijgingen zal mogelijk verschraving en vermindering van het cultuuraanbod tot gevolg hebben. Wij zullen dan ook richting de begrotingsbehandeling van OCW hier stevige inbreng op gaan leveren.

Een bereikbaar en toegankelijk Limburg

Wij delen de ambities van het Kabinet als het gaat om de positie van grensregio's en de internationale verbindingen (o.a. via internationale treinstations Venlo en Heerlen) en een goede aansluiting op het spoor met de buurlanden. Tegelijkertijd staat het openbaar vervoer binnen Nederland en ook Limburg onder druk. Wij maken graag heldere afspraken met het nieuwe Kabinet om voor zowel platteland als stedelijk gebied de bereikbaarheid te verbeteren. Het regeerakkoord biedt hiertoe handvatten. Dit heeft nog nadere uitwerking en concretisering en uiteindelijk ook voldoende aanvullende financiële slagkracht om samen verbetering te realiseren. In het Regeerprogramma wordt aangekondigd dat het Kabinet hierover nog dit jaar in overleg treedt met de provincies en regio's. Positief is daarbij dat er een voorstel wordt ontwikkeld voor het grensoverschrijdend spoorvervoer.

Provincie midden in de samenleving

Juist in Limburg met meer buitenlandgrens dan binnenlandgrens, blijven wij pleiten om oog te hebben voor het wegnemen van knelpunten in wet- en regelgeving voor grensoverschrijdende samenwerking. Het kabinet geeft aan prioriteit te willen geven aan de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Wij vragen daarbij extra oog te hebben voor de bijzondere positie van Limburg als het gaat om grenscriminaliteit. In algemene zin onderschrijft het Kabinet het uitgangspunt 'Elke Regio telt'. Rijksbeleid moet oog hebben voor regionale verschillen en het investeren in structurele samenwerking met regio's. Dat biedt basis om de ingezette samenwerking tussen Kabinet en regio's sterk door te zetten, waarbij ook investeringslogica's herzien moeten worden. Met andere woorden: bij verdeling van financiële middelen door het Rijk moet elke regio evenwichtig recht gedaan worden. Daarnaast willen wij met het nieuwe Kabinet samen een responsieve overheid zijn, die in direct contact staat met de burgers. Bijvoorbeeld door een adequate afhandeling van mijnwaterschade via het Calamiteitenfonds.

Tot slot

Wij zien in dit nieuwe Regeerprogramma belangrijke aanknopingspunten voor samenwerking met het nieuwe Kabinet om te komen tot realisatie van de ambities in ons coalitieakkoord Elke Limburger telt!

Wij zullen op een later moment uw Staten ook informeren over een nadere analyse van de Prinsjesdagstukken inclusief diverse begrotingen zodra deze openbaar zijn gemaakt.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris